

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva sentinței Judecătorei Strășeni din 11 decembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018, în privința inculpaților

***Balan Daniel** XXXXXX, născut la xx
xxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. XXXXXXXXX, r-nul
XXXXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale;*

***Gherasim Gheorghe** XXXXXX născut
la xx xxxxxxxxxxx xxxx originar și locuitor al s. XXXXXXXXX, r-
nul XXXXXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> 02.10.2017 – 11.12.2017,
<i>instanța de apel:</i>	12.01.2018 – 30.01.2018,
<i>instanța de recurs:</i>	04.04.2018 – 16.05.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni din 11 decembrie 2017, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Balan Daniel a fost condamnat în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a), c), 70 alin. (3), 79 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 1 an.

Gherasim Gheorghe a fost condamnat în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a), c), 70 alin. (3), 79 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 1 an.

Cererea procurorului privind încasarea din contul reprezentanților legali Sturza T. și Gherasim M. a cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei, a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Balan Daniel, la 17 iulie 2017, aproximativ ora 01.00, împreună și de comun acord cu Gherasim Gheorghe, având intenția răpirii mijlocului de transport al altei persoane fără scop de însușire, știind că în garajul din curtea casei lui Mîndrilă C., situată în s. XXXXXXXXX, r-nul XXXXXXXX, este parcat automobilul "Vaz 2111", n/î XX X xxx, au pătruns în acel garaj, unde Balan D. a urcat la volanul automobilului menționat și împreună cu Gherasim G., ilegal, fără acordul proprietarului, l-au răpit și s-au deplasat cu automobilul „Vaz 2111”, n/î XX X xxx, până în apropierea s. Căpriană, r-nul Strășeni, unde într-o pădure l-au abandonat.

Inculpatul Gherasim Gheorghe, la 17 iulie 2017, aproximativ ora 01.00, împreună și de comun acord cu Balan Daniel, având intenția răpirii mijlocului de transport al altei persoane fără scop de însușire, știind că în garajul din curtea casei lui Mîndrilă C., situată în s. XXXXXXXXX, r-nul XXXXXXXX, este parcat automobilul „Vaz 2111”, n/î XX X xxx, au pătruns în acel garaj, unde Balan D. a urcat la volanul automobilului menționat și împreună cu Gherasim G., ilegal, fără acordul proprietarului, l-au răpit și s-au deplasat cu automobilul „Vaz 2111”, n/î XX X xxx, până în apropierea s. Căpriană, r-nul Strășeni, unde într-o pădure l-au abandonat.

Instanța a reținut că inculpații au recunoscut vina și au solicitat ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cererea fiind confirmată de reprezentanții legali și apărătorii acestora.

Deoarece aceste probe dovedesc vinovăția inculpaților, instanța le-a încadrat acțiunile în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, ca răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, săvârșită de 2 persoane, prin pătrundere în garaj.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 70, 75 Cod penal și 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, fiind stabilită circumstanța atenuantă - săvârșirea infracțiunii în timpul minoratului.

Totodată, instanța a statuat că, potrivit art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauză penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

La fel, potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

În speță, prin raportul de expertiză dactiloscopică nr. 34/12/1-R-4288 din 15.08.2017 a fost stabilită proveniența urmelor papilare, iar pentru efectuarea raportului de expertiză au fost suportate cheltuieli în mărime de 1680 lei.

Raportul dat a fost dispus de către colaboratorii Organului de Urmărire Penală al Inspectoratului de Poliție Strășeni, în vederea constatării existenței urmelor papilare, fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

3. Procurorul în Procuratura r-lui Strășeni, Eduard Camerzan, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasată de la părinții inculpaților minori suma de 1680 lei, în beneficiul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Apelantul a invocat că de la proclamarea independenței R. Moldova, era acceptat un singur principiu – toate cheltuielile în procedurile penale să fie suportate de către stat. Acest principiu, fiind privit prin practica judecătorească a altor state cu democrații consacrate, s-a adevărit a fi desuet, învechit, iar prevederile Codului de procedură penală care reglementează încasarea cheltuielilor judiciare – art. 227-229 Cod de procedură penală, necesită a fi modificate, pentru crearea unui mecanism viabil în procesul de încasare a sumelor bănești de la făptuitori.

Art. 229 și 227 Cod de procedură penală, prevăd, că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Cheltuielile judiciare suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, cuprind cheltuielile în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Astfel, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat, alternativa/ excepția fiind trecerea acestora în contul statului.

Este echitabil ca obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare să fie integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale, care în mod logic și în mod inevitabil atrage cheltuieli. Obligația de a suporta cheltuielile judiciare este una totală, stabilindu-se vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, acestuia îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

Conform art. 229 alin. (1), (7) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, iar în cazul condamnaților minori, pot fi obligați la achitarea cheltuielilor judiciare părinții sau tutorii minorului condamnat, dacă se constată că ei au avut neajunsuri serioase la îndeplinirea obligațiilor lor față de minor.

Punerea cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei, în sarcina părinților inculpaților, ar responsabiliza părinții în educarea copiilor minori și posibil i-ar împiedica pe inculpați să mai săvârșescă infracțiuni, în scopul diminuării șanselor acestora de recidivă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că potrivit art. 227 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, cuprind cheltuielile în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale

în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art. 229 alin. (1), (7) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, iar în cazul condamnaților minori, pot fi obligați la achitarea cheltuielilor judiciare părinții, dacă se constată că ei au avut neajunsuri serioase la îndeplinirea obligațiilor lor față de minor.

Însă, acuzatorul de stat, solicitând încasarea în mod solidar de la părinții inculpaților minori a cheltuielilor de judecată în mărime de 1680 lei, pentru efectuarea expertizei dactiloscopice nr. 34/12/1 – R – 4288 din 15.08.2017, în virtutea circumstanțelor enunțate nu pot fi puse în sarcina părinților inculpaților minori.

Totodată, procurorul nu a prezentat careva probe în sprijinul cheltuielilor invocate, nu a prezentat careva dovezi că într-adevăr au fost suportate de către organul de urmărire penală cheltuielile solicitate pentru efectuarea expertizei dactiloscopice nr. 34/12/1-R-4288 din 15.08.2017.

Conform prevederilor art. 143 Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

În cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei în mod obligatoriu, vor fi achitate din contul mijloacelor bănești din bugetul de stat prin prisma prevederilor art. 143 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 34 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr. 1086 – XIV din 23.06.2000, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt achitate din bugetul de stat, cu excepția cazurilor când acestea se solicită de către părțile la caz.

Cheltuielile judiciare solicitate de apelant pentru efectuarea expertizei dactiloscopice nr. 34/12/1-R-4288 din 15.08.2-17 sunt cheltuieli de efectuare a urmăririi penale, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, or, normele procesual penale, nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză obligatorie, la caz, expertiza fiind dispusă de către organul de urmărire penală.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că potrivit prevederilor art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Însă, aceasta este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată, conform art. 229 Cod de procedură penală, inculpatul suportă cheltuielile judiciare, iar soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată.

Avansarea cheltuielilor judiciare de către stat își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

Astfel, conform modificărilor operate la legea procesual penală din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, a fost abrogat alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cadrul urmăririi penale se fac din contul mijloacelor bugetului de stat.

În ceea ce privește temeiul obligației de a suporta cheltuielile judiciare, rezultă că inculpatul condamnat, urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale, deoarece fără săvârșirea infracțiunii, astfel de cheltuieli nu s-ar fi realizat, adică inculpatul urmează să suporte numai acele cheltuieli, care sunt în culpă procesuală.

Inculpații condamnați urmează să plătească toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, chiar și plata unei expertize dispuse din oficiu sau la cererea părții civile.

Astfel, cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a minorilor Balan D. și Gherasim G., pentru efectuarea expertizei dactiloscopice, urmează să fie încasate din contul reprezentanților legali ai acestora.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dacă hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în

mod obligatoriu, în cazurile când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Este de remarcat și că recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), (7), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, în cazul condamnaților minori, *pot* fi obligați la achitarea cheltuielilor judiciare părinții sau tutorii minorului condamnat *dacă se constată că ei au avut neajunsuri serioase la îndeplinirea obligațiilor lor față de minor*, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Pe lângă aceasta, conform art. 3 Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesual penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Prin urmare, argumentele recurentului că: „conform modificărilor operate la legea procesual penală din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, a fost abrogat alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală”, nu au niciun suport juridic, deoarece hotărârile contestate au fost adoptate până la modificările din 09.02.2018, deci instanțele corect aplicând legea care era în vigoare în timpul judecării cauzei (*pct. 1. - 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 11 decembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018, în privința inculpaților Balan Daniel Xxxxxx și Gherasim Gheorghe Xxxxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 iunie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco